

МЕЛЬНИК АНАТОЛІЙ ВІТАЛІЙОВИЧ

магістр "Зв'язків з громадськістю", ст. викладач кафедри зв'язків з громадськістю
Національного університету «Києво-Могилянська академія», м.Київ

Використання студентами chatgpt та інших технологій штучного інтелекту: погляд 10 кращих університетів світу

З набуттям популярності ChatGPT та інших технологій штучного інтелекту (ШІ) у здобувачів освіти виникає велика спокуса застосовувати їх для виконання навчальних завдань. Як наслідок спостерігаємо велику кількість зловживань, які потенційно несуть загрозу якості підготовки майбутніх фахівців. Для того, щоб дати чітку відповідь на те, якою має бути політика університету стосовно технологій генеративного ШІ у межах цієї доповіді звернемось до досвіду 10-ти найкращих університетів світу згідно рейтингу QS World University Rankings 2024, а саме: Massachusetts Institute of Technology (MIT), University of Cambridge, University of Oxford, Harvard University, Stanford University, Imperial College London, ETH Zurich, National University of Singapore (NUS), UCL, University of California, Berkeley (UCB)¹. На сьогодні серед світових лідерів в галузі освіти склався консенсус щодо використання ШІ у навчальному процесі. Так, більшість зі згаданих інституцій на момент написання тез цієї доповіді на своїх або пов'язаних з університетами інтернет-ресурсах опублікували роз'яснення щодо використання технологій штучного інтелекту. Окремі університети оновили свої політики щодо академічної доброчесності, додавши туди згадки про ШІ.

Прослідковуються декілька підходів до того, як саме реагувати на виклики, які ставлять перед освітою штучний інтелект. 1. Повна заборона ШІ з необхідністю отримати попередній дозвіл на його використання. 2. Часткова заборона з дозволом використання окремих видів допомоги. 3. Пропозиція вирішувати питання заборони-

¹ QS World University Rankings 2024: Top global universities // QS TopUniversities. URL: <https://www.topuniversities.com/world-university-rankings> (дата звернення: 21.05.2023).

дозволу ШІ на розсуд викладача чи структурного підрозділу. Практично усі згадані університети визначають неналежне цитування ШІ та привласнення результатів його роботи собі як плагіат. Дискусія на сьогодні йде лише стосовно окремих видів допомоги та чи слід встановлювати заборону на його використання за замовчуванням.

Простежується тенденція: чим пізніше опубліковані роз'яснення або політика, тим вони суворіші. Якщо у 2023 році, особливо на його початку, університети сприйняли появу ChatGPT досить оптимістично та в цілому утримувались від заборон, то ті інституції, які опублікували роз'яснення чи оновлення політик у 2024 році, зайняли значно жорсткішу та однозначну позицію. Ймовірно, першопочатковий оптимізм слід пов'язувати з відсутністю розуміння загроз і викликів, які несе ШІ для освітнього процесу. До весни 2024 року вже напрацювався певний досвід та масив даних щодо зловживання ШІ студентами.

Одне з ключових питань, яке постає перед академічною спільнотою, як саме цитувати ШІ. На сьогодні у західній науці це питання можна вважати практично вирішеним. Серед рекомендованих підходів до цитування вмісту згенерованого ШІ виділяються APA та MLA. Ключова відмінність серед них полягає у тому, що APA рекомендує при посиланні на матеріали, створені за допомогою ChatGPT вказувати автора², MLA натомість наголошує, що ChatGPT автором не є³. Окрім безпосередньо посилання на чатбот, акцентовано на необхідності вказувати "prompt" (інструкцію/команду) ШІ, а також описувати методологію його використання. Ці ж рекомендації знаходимо на відповідних сторінках деяких університетів, наприклад, Harvard University⁴. Зауважу, що підхід APA може бути легко адаптований під український стандарт ДСТУ 8302:2015 з огляду на свою схожість.

² McAdoo T. How to cite ChatGPT // Apa Style. URL: <https://apastyle.apa.org/blog/how-to-cite-chatgpt> (дата звернення: 21.05.2023).

³ How do I cite generative AI in MLA style? // MLA Style Center. URL: <https://style.mla.org/citing-generative-ai/> (дата звернення: 21.05.2023).

⁴ Artificial Intelligence for Research and Scholarship / Research Guides // Harvard Library. URL: <https://guides.library.harvard.edu/c.php?g=1330621&p=10046069> (дата звернення: 21.05.2023).

Повна або часткова заборона ШІ. Stanford University у своїх гайдлайнах прирівнює неавторизоване використання ШІ до сторонньої допомоги іншою людиною⁵. Такий підхід бачимо й у інших провідних гравців. Необхідність отримання попереднього дозволу створює запобіжники щодо використання ШІ у випадку, якщо інше не проговорено викладачем або політикою курсу. Зокрема, University of Oxford визначає використання штучного інтелекту як плагіат, наголошуючи на тому, що ШІ можна застосовувати лише за умови, коли на це отримано попередній дозвіл викладача та наводить приклад можливої підстави для такого дозволу - інвалідність здобувача освіти⁶. На питання, які саме види допомоги можуть бути дозволені під час написання робіт студентами з особливими потребами дається відповідь: у кожному конкретного випадку слід їх обговорювати індивідуально, однак це може бути, наприклад, технології для автоматичного транскрибування голосу для осіб з вадами слуху і т.і.⁷. Водночас, жоден з представлених університетів не забороняє використання ШІ в навчальному процесі в межах затвердженої програми.

Таким чином більшість розглянутих університетів починає кваліфікувати використання штучного інтелекту без цитування належним чином як плагіат, на чому ще дещо зупинимось трішки нижче. Так University of Cambridge забороняє створювати будь-який зміст частково чи повністю за допомогою технологій ШІ та видавати його як свій власний, якщо інше прямо не передбачено умовами завдання⁸. University of California, Berkeley поширює цю заборону, крім ChatGPT, наприклад, і на автоматичний переклад за допомогою Google Translate⁹. Хоча й університет зазначає, що привласнення згенерованого тексту за допомогою ШІ собі є не зовсім класичним плагіатом, але

⁵ Generative AI Policy Guidance // Stanford Office of Community Standards. URL: <https://communitystandards.stanford.edu/generative-ai-policy-guidance> (дата звернення: 21.05.2023).

⁶ Plagiarism // Oxford students. URL: <https://www.ox.ac.uk/students/academic/guidance/skills/plagiarism> (дата звернення: 21.05.2023).

⁷ Там само.

⁸ Plagiarism and Academic Misconduct // University of Cambridge. URL: <https://www.plagiarism.admin.cam.ac.uk/what-academic-misconduct/artificial-intelligence> (дата звернення: 21.05.2023).

⁹ Academic Honesty // Berkeley College Writing Programs. URL: <https://writing.berkeley.edu/academic-honesty> (дата звернення: 21.05.2023).

однозначно формою академічної недоброчесності¹⁰. У Massachusetts Institute of Technology (MIT) бачимо, що текст, який згенеровано за допомогою ШІ без узгодження та належного посилання теж прирівнюється до плагіату¹¹. З поміж конкурентів Harvard University ставить питання, окрім порушення академічної доброчесності та якості згенерованого комп'ютером тексту, ще й про конфіденційність, зокрема ІТ-департаментом університету рекомендовано проводити перевірку того чи іншого інструменту генеративного ШІ перед застосуванням його у навчальному процесі¹². У цілому школи Гарварду вводять суворі обмеження на використання ШІ студентами та наголошують на необхідності отримання обов'язкового попереднього дозволу у випадку його використання¹³. National University of Singapore (NUS) відносить до плагіату привласнення ідей, текстів, створених штучним інтелектом, у тому числі й використання ШІ для парафразу чужої роботи¹⁴. Умовно дозволеними є пошук інформації, використання ШІ для пояснень та редагування¹⁵. Усі згадані університети вимагають належно цитувати ШІ у своїй роботі.

Ліберальна позиція.

Imperial College London, апелюючи до принципів використання ШІ Russell Group¹⁶ запропонував стимулювати використання ШІ студентами та розробив керівництво щодо оцінювання робіт з використанням ШІ¹⁷. При цьому університет дозволяє використовувати ШІ, за наявності належного цитування, для пошуку або як відправну

¹⁰ Plagiarism // Berkeley Graduate Division. [URL](#) (дата звернення: 22.05.2023).

¹¹ Advice and responses from faculty on ChatGPT and A.I.-assisted writing // MIT Comparative Media Studies. [URL](#) (дата звернення: 21.05.2023).

¹² Initial guidelines for the use of Generative AI tools at Harvard // Harvard University Information Technology. [URL](#) (дата звернення: 21.05.2023).

¹³ Див. Learn with Generative AI // Generative AI @ Harvard. [URL](#) (дата звернення: 21.05.2023) та, наприклад: Academic Integrity // Harvard Extension School. [URL](#) (дата звернення: 21.05.2023).

¹⁴ Guidelines on the Use of AI Tools For Academic Work / Library Essentials // NUS. [URL](#) (дата звернення: 21.05.2023).

¹⁵ Там само.

¹⁶ Russell Group principles on the use of generative AI tools in education // Russell Group. [URL](#) (дата звернення: 21.05.2023).

¹⁷ Assessment Guidance // Imperial College London. [URL](#) (дата звернення: 21.05.2023).

точку дослідження¹⁸. Окремо університет прирівняв написання роботи за допомогою ШІ без належного цитування до плагіату у своїй політиці щодо академічної доброчесності¹⁹. ETH Zurich стверджує, що ШІ не є автором. Саме по собі використання ШІ плагіатом не є, однак плагіат може міститися у його відповідях близьких до оригіналу²⁰. Серед усіх розглянутих університетів ETH Zurich має чи не найслабшу позицію відносно ШІ. У матеріалах на сайті університет замість того, щоб дати чіткі інструкції та врегулювати використання ШІ, дозволяє собі загальні теоретичні міркування щодо нових технологій. Під ширмою ініціювання публічної дискусії, на мою думку, слід вбачати відсутність чіткої позиції університету щодо цього питання. UCL теж достатньо багато займається теоритезуванням щодо ефективності ШІ, вказуючи на його недоліки²¹. Але бачимо принаймні розроблені рекомендації. Університет, наприклад, дозволяє користуватися ШІ для генерування ідей, але й наголошує на неприйнятності створення всієї роботи за допомогою ШІ²². Загалом же європейські університети у представленому списку, за винятком Оксфорду і Кембріджу, займають більш м'яку та, з моєї точки зору, невизначену позицію відносно ШІ у порівнянні з їхніми американськими конкурентами.

Окреме питання визначення ШІ у студентських роботах. Очевидними є застереження від використання автоматичних сервісів визначення тексту, згенерованого штучним інтелектом, з огляду на їхню низьку чи не доведену ефективність²³. У контексті використання таких інструментів можна говорити хіба що про ймовірний відсоток тексту, створеного комп'ютером²⁴. Не слід забувати, що студентам також відомі ці сервіси. У спробах приховати неетичне використання генеративного ШІ, здобувачі можуть самі проводити перевірку та редагування своїх робіт аж до того моменту, доки

¹⁸ Generative AI guidance // Imperial College London. [URL](#) (дата звернення: 21.05.2023).

¹⁹ Academic Misconduct Policy and Procedure // Imperial College London. [URL](#) (дата звернення: 21.05.2023).

²⁰ Plagiarism and Artificial Intelligence (AI) / ETH Library // Eidgenössische Technische Hochschule Zürich. [URL](#) (дата звернення: 21.05.2023).

²¹ Engaging with AI in your education and assessment // UCL. [URL](#) (дата звернення: 21.05.2023).

²² Там само.

²³ Using Generative AI // University of Cambridge. [URL](#) (дата звернення: 22.05.2023).

²⁴ Наприклад, AI Detector // QuillBot. [URL](#) (дата звернення: 22.05.2023) чи AI content search module // StrikePlagiarism. [URL](#) (дата звернення: 22.05.2023).

детектор перестане маркувати такий текст, як згенерований комп'ютером, ще більше ускладнюючи виявлення генеративного ШІ.

Отже серед провідних світових університетів склався консенсус щодо необхідності регулювання використання технологій ШІ в навчальному процесі. У переважній більшості випадків спробу видати згенеровану ШІ роботу як свою власну розцінюють як порушення академічної доброчесності з відповідними дисциплінарними наслідками. Спостерігається тенденція на заборону використання генеративного ШІ, якщо інше прямо не передбачено умовами завдання чи політикою конкретного курсу. Для використання ШІ студентами рекомендується отримувати спеціальний дозвіл викладача. Для уникнення різночитань і вільних трактувань університети поступово вносять уточнення щодо ШІ у свої політики щодо академічної доброчесності. У найближчому майбутньому, сподіваюсь, до них приєднається і більшість українських університетів. Зі свого боку, проаналізувавши західний досвід, кафедра зв'язків з громадськістю НаУКМА внесла відповідні зміни до власних методичних рекомендацій щодо написання кваліфікаційних робіт. Наразі весь вміст, згенерований комп'ютером, який студент видає за власну роботу вважається порушенням академічної доброчесності, а для використання ШІ у своїй роботі студент повинен отримати попередній дозвіл наукового керівника.

Список використаних джерел:

1. Academic Honesty // Berkeley College Writing Programs. [URL](#) (дата звернення: 21.05.2023).
2. Academic Integrity // Harvard Extension School. [URL](#) (дата звернення: 21.05.2023).
3. Academic Misconduct Policy and Procedure // Imperial College London. [URL](#) (дата звернення: 21.05.2023).
4. Advice and responses from faculty on ChatGPT and A.I.-assisted writing // MIT Comparative Media Studies. [URL](#) (дата звернення: 21.05.2023).
5. Artificial Intelligence for Research and Scholarship / Research Guides // Harvard Library. [URL](#) (дата звернення: 21.05.2023).
6. Assessment Guidance // Imperial College London. [URL](#) (дата звернення: 21.05.2023).

7. Engaging with AI in your education and assessment // UCL. [URL](#) (дата звернення: 21.05.2023).
8. Generative AI guidance // Imperial College London. [URL](#) (дата звернення: 21.05.2023).
9. Generative AI Policy Guidance // Stanford Office of Community Standards. [URL](#) (дата звернення: 21.05.2023).
10. Guidelines on the Use of AI Tools For Academic Work / Library Essentials // NUS. [URL](#) (дата звернення: 21.05.2023).
11. How do I cite generative AI in MLA style? // MLA Style Center. [URL](#) (дата звернення: 21.05.2023).
12. Initial guidelines for the use of Generative AI tools at Harvard // Harvard University Information Technology. [URL](#) (дата звернення: 21.05.2023).
13. Learn with Generative AI // Generative AI @ Harvard. [URL](#) (дата звернення: 21.05.2023).
14. McAdoo T. How to cite ChatGPT // Apa Style. [URL](#) (дата звернення: 21.05.2023).
15. Plagiarism // Berkeley Graduate Division. [URL](#) (дата звернення: 22.05.2023).
16. Plagiarism // Oxford students. [URL](#) (дата звернення: 21.05.2023).
17. Plagiarism and Academic Misconduct // University of Cambridge. [URL](#) (дата звернення: 21.05.2023).
18. Plagiarism and Artificial Intelligence (AI) / ETH Library // Eidgenössische Technische Hochschule Zürich. [URL](#) (дата звернення: 21.05.2023).
19. QS World University Rankings 2024: Top global universities // QS TopUniversities. [URL](#) (дата звернення: 21.05.2023).
20. Russell Group principles on the use of generative AI tools in education // Russell Group. [URL](#) (дата звернення: 21.05.2023).
21. Using Generative AI // University of Cambridge. [URL](#) (дата звернення: 22.05.2023).